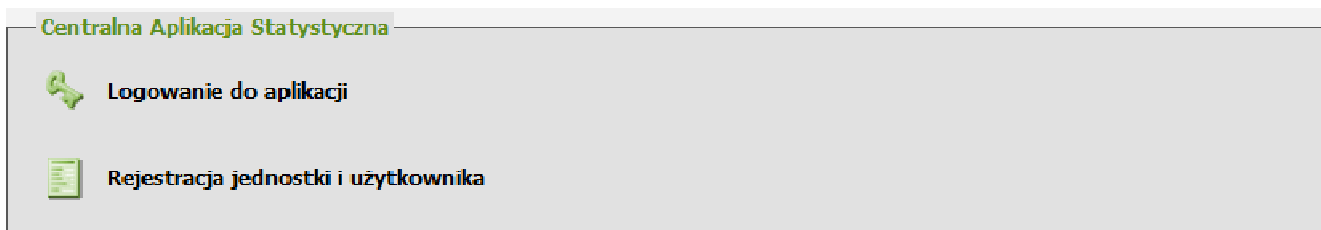

Instrukcja wczytywania i przekazywania zbiorów centralnych w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) przez użytkowników podobszaru PS

Uwaga! Opisane w niniejszej instrukcji funkcje Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS), umożliwiają wykonanie czynności, realizowanych dotychczas z użyciem Statystycznej Aplikacji Centralnej lub modułu gSAC tej aplikacji.

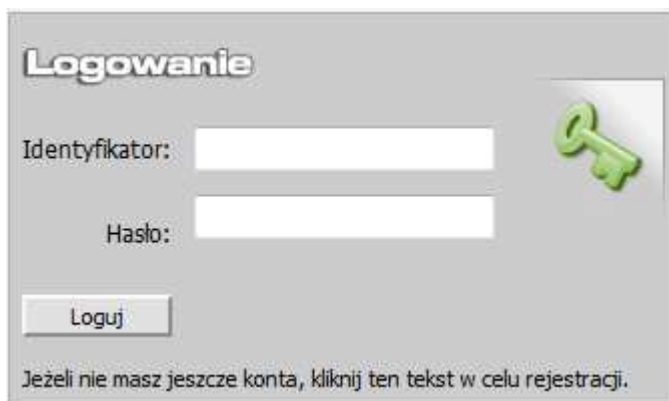
1. Logowanie do aplikacji CAS

Aby przejść do obsługi zbiorów centralnych w aplikacji CAS, ze strony <http://www.mpips.gov.pl/> przechodzimy do działu „Systemy IT” (lewy dolny róg), a następnie wskazujemy ikonę aplikacji CAS dla podobszaru Pomoc Społeczna (PS). Po przejściu do głównej strony aplikacji CAS klikamy na link **Logowanie do aplikacji**.

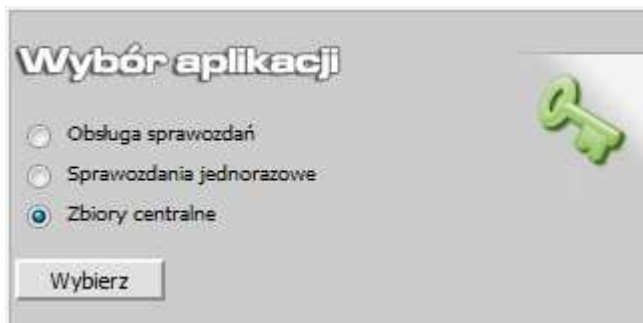
Otworzy się okno "Logowanie", w którym podajemy **Identyfikator** i **Hasło** użytkownika.

Uwaga! Przy pierwszym logowaniu należy użyć identyfikatora i hasła, używanego dotychczas w aplikacji SAC.

Okno dialogowe o tytule „Logowanie”. Zawiera dwa pola tekstowe: „Identyfikator:” i „Hasło:”. Po prawej stronie znajduje się ikona klucza. Poniżej pól jest przycisk „Loguj”. Na samym dole okna znajduje się tekst: „Jeżeli nie masz jeszcze konta, kliknij ten tekst w celu rejestracji.”

Akceptujemy wprowadzone dane przyciskiem **Loguj**.

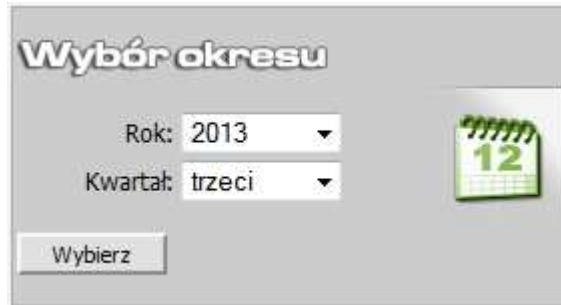
Po zalogowaniu wskazujemy aplikację, do której chcemy się zalogować.

Okno dialogowe o tytule „Wybór aplikacji”. Zawiera listę opcji z przyciskami radio: „Obsługa sprawozdań”, „Sprawozdania jednorazowe” i „Zbiory centralne”. Opcja „Zbiory centralne” jest zaznaczona. Po prawej stronie znajduje się ikona klucza. Poniżej listy jest przycisk „Wybierz”.

Uwaga! Zawartość okna zależy od zdefiniowanych uprawnień użytkownika. W każdym przypadku pojawi się okno logowania, natomiast okno wyboru aplikacji pojawi się tylko w przypadku, kiedy użytkownik ma uprawnienia, do co najmniej dwóch aplikacji.

Aby przejść do obsługi zbiorów centralnych, wybieramy pozycję **Zbiory centralne** i następnie przycisk **Wybierz**.

Pojawi się okno „Wybór okresu”, w którym wskazujemy rok i kwartał, którego dotyczą zbiory centralne, z którymi będziemy pracować.

Jeżeli wybierzemy tylko **Rok** selekcja nie zostanie założona, będziemy mogli pracować z wszystkimi zbiorami centralnymi.

Uwaga! Zarówno na etapie wybierania roli, jak i okresu, możemy cofnąć się do wyboru aplikacji,

korzystając z ikony , znajdującej się w prawym górnym rogu głównego okna systemu.

Po określeniu okresu zbioru centralnego wybieramy przycisk **Wybierz**.

Przejdziemy do głównego okna aplikacji „Zbiory centralne” podobszaru PS, gdzie możemy rozpocząć pracę ze zbiorami centralnymi.

2. Wczytanie zbioru centralnego

Uwaga! Zbiór centralny można wczytać najwcześniej na tydzień przed końcem okresu sprawozdawczego, za który jest zbiór.

Aby wczytać zbiór centralny wykonany w systemie dziedzicznym, w oknie "Lista zbiorów centralnych" wykonujemy operację **Import zbiorów centralnych**.

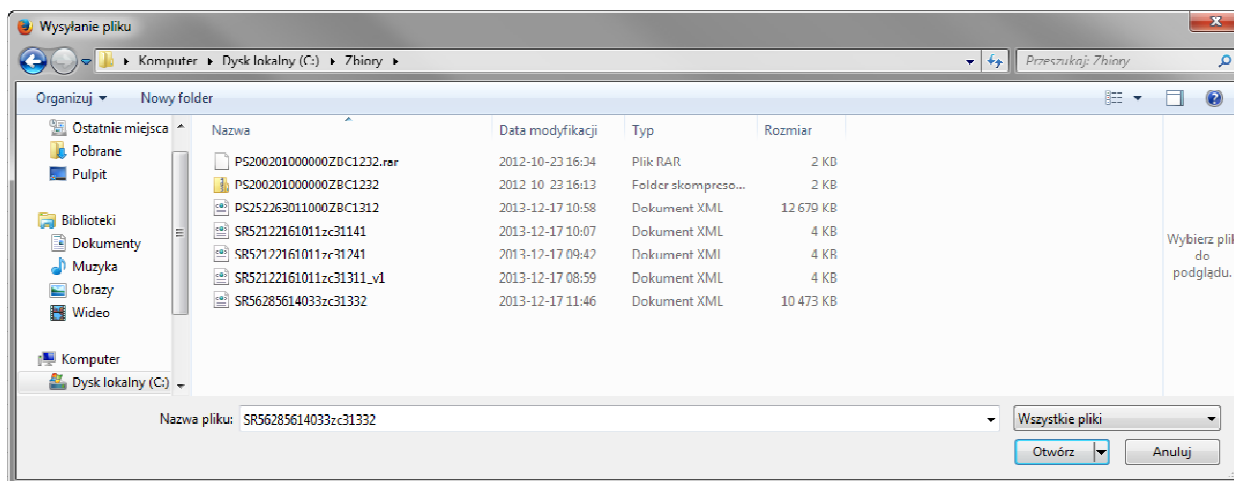
Rok	Kwartał	Nadawca (Nazwa systemowa)	Data utworzenia	Nr wykonania	Status	Status poprawności	Podpis elektroniczny
2013	2	GOPS Bochnia	2013-07-03	1	przekazany	poprawny	brak

Pojawi się okno "Import zbiorów centralnych".

Wczytanie zbiorów				
Nazwa pliku	Nadawca	Aplikacja	Okres	Zawartość
+				

Ikona **+** otwieramy okno wyboru pliku zbioru. Zaznaczamy wybrany zbiór centralny (w formacie ZIP lub XML) i akceptujemy przyciskiem **Otwórz**.

Uwaga! Ze względu na czas trwania procesu wczytywania pliku zbioru centralnego zaleca się wczytywanie zbiorów centralnych uprzednio skompresowanych do formatu ZIP.

Wskazany plik zbioru centralnego zostanie umieszczony na liście zbiorów do importu. Jednocześnie zbiór centralny zostanie automatycznie zweryfikowane pod względem poprawności i w kolumnie "Zawartość" pojawi się wynik weryfikacji.

Wczytanie zbiorów				
Nazwa pliku	Nadawca	Aplikacja	Okres	Zawartość
PS252263011000ZBC1312.xml	GOPS Bochnia	SYG/1.2/G	2013-01-01 2013-03-31	Poprawne

W przypadku wczytywania zbioru centralnego z podobszaru PS, podczas weryfikacji odbywa się również sprawdzenie czy jego zawartość merytoryczna jest poprawna ze względu na obowiązujące dla danego kwartału walidacje.

Jeśli dodany zbiór:

- jest poprawny, w kolumnie *Zawartość* pojawi się wartość *Poprawne*.
- jest niepoprawny pod względem reguł walidujących, w kolumnie *Zawartość* pojawi się wartość *Niepoprawne (twarda walidacja)* lub *Niepoprawne (miękką walidacja)*. Zbiór centralnego niepoprawnego, niespełniającego twardej walidacji, nie można zaimportować do aplikacji. Zbiór centralny niespełniający miękkiej walidacji można wczytać do aplikacji. Aby zobaczyć szczegóły niepoprawnej walidacji, wybieramy w kolumnie "Zawartość" ikonę .

Wczytanie zbiorów					
	Nazwa pliku	Nadawca	Aplikacja	Okres	Zawartość
	PS252263011000ZBC1312.xml	GOPS Bochnia	SYG/1.2/G	2013-01-01 2013-03-31	Niepoprawne (twarda walidacja)
					

- nie pochodzi z jednostki użytkownika, to w kolumnie *Zawartość* pojawi się wartość *Błąd przekazania*. Aby zobaczyć szczegóły błędu, wybieramy w kolumnie "Zawartość" ikonę . Zbiór centralny z błędem przekazania nie zostanie wczytany do aplikacji CAS.

Wczytanie zbiorów					
	Nazwa pliku	Nadawca	Aplikacja	Okres	Zawartość
	PS252263011000ZBC1312.xml	GOPS Bochnia	SYG/1.2/G	2013-01-01 2013-03-31	Błąd przekazania
					

- ma niepoprawną strukturę pliku, to w kolumnie *Zawartość* pojawi się wartość *Błąd zawartości*. Aby zobaczyć szczegóły błędu, wybieramy w kolumnie "Zawartość" ikonę . Zbiór centralny z błędną zawartością nie zostanie wczytany do aplikacji CAS.

Uwaga! Istnieje możliwość wczytywania wielu zbiorów centralnych jednocześnie, w tym celu za pomocą ikony dodajemy na listę kolejne zbiory.

Aby zaimportować do aplikacji dodany na listę zbiór lub kilka zbiorów, wybieramy ikonę .

Uwaga! Do aplikacji zostaną zaimportowane wszystkie zbiory centralne, umieszczone na liście, które zostały poprawnie zweryfikowane lub niepoprawnie (miękką walidacja).

Jeżeli lista zawiera zbiory niepoprawne, z błędną zawartością lub z błędem przekazania, to aby pominąć takie zbiory w procesie importowania, należy usunąć je z listy, wybierając przy danym zbiorze ikonę .

Nie można zaimportować zbioru:

- z jednostki, która nie jest podległą dla jednostki zalogowanego użytkownika oraz z jednostki, która jest inna niż jednostka, do której przypisany jest użytkownik,
- z podobszaru innego niż podobszar użytkownika,
- z błędnymi datami początku i końca okresu - muszą się one pokrywać z polami rok i kwartał,
- dla którego, do końca okresu sprawozdawczego pozostało więcej niż 7 dni,
- z błędną zawartością,
- z błędami twardej walidacji.

W przypadku importu tylko jednego zbioru centralnego, po wczytaniu tego zbioru pojawi się okno "Przekazanie zbioru", w którym użytkownik ma możliwość zdecydowania czy chce od razu przekazać zaimportowany zbiór centralny do jednostki nadrzędnej (przycisk **Tak**), czy ewentualnie przekazać go później, wybierając operację **Przekazanie zbioru**.

Jeśli zaimportowany przez nas zbiór centralny nie będzie spełniał, wszystkich nałożonych reguł miękkiej walidacji w oknie "Przekazanie zbioru" pojawi się odpowiednia informacja. Aby zobaczyć błędy w zbiorze, klikamy na link [Kliknij, aby zobaczyć błędy w zbiorze centralnym](#). Zbiór centralny niespełniający reguł miękkiej walidacji będziemy mogli przekazać do jednostki nadrzędnej.

Po przekazaniu zbioru centralnego i jego podpisaniu (lub rezygnacji z podpisu) pojawi się komunikat, potwierdzający poprawne przekazanie. Zaimportowany zbiór pojawi się na liście zbiorów centralnych i będzie mieć status "Przekazany".

Jeśli po zaimportowaniu zbioru, nie chcemy przekazać go do jednostki nadrzędnej, w oknie "Przekazanie zbioru" wybieramy przycisk **Nie**. Wówczas zaimportowany zbiór pojawi się na liście zbiorów centralnych i będzie mieć status "Nieprzekazany".

W przypadku importu kilku zbiorów centralnych wczytane zbiory zostaną dodane na listę zbiorów centralnych i będą mieć status „nieprzekazany”.

Dla zaimportowanego zbioru w kolumnie „Status poprawności” zostanie wyświetlony wynik przeprowadzonej weryfikacji:

- *poprawny* - zbiór centralny jest poprawny pod względem reguł walidujących.
- *niepoprawny* - zbiór centralny jest niepoprawny pod względem reguł walidujących, niespełnione są reguły określone jako miękka walidacja.

Aby zobaczyć szczegóły niespełnionej reguły, zaznaczamy zbiór i wykonujemy operację **Przeglądanie wyniku weryfikacji zawartości zbioru**.

Wybierając ikonę możemy przeglądać zawartość zaimportowanego zbioru.

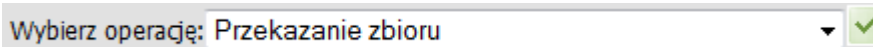
Wybierając ikonę możemy usunąć zaimportowany zbiór.

Uwaga! Usunięcie zaimportowanego zbioru centralnego jest możliwe do momentu jego przekazania.

Zaimportowany zbiór centralny możemy przekazać do jednostki nadrzędnej, wykonując operację **Przekazanie zbioru**. Szczegółowy opis przekazywania zbiorów znajduje się w dalszej części dokumentu: [3. Przekazanie zbioru centralnego do jednostki nadrzędnej](#).

3. Przekazanie zbioru centralnego do jednostki nadrzędnej

Wczytany zbiór centralny należy przekazać do jednostki nadrzędnej. W tym celu w oknie "Lista zbiorów centralnych" zaznaczamy wybrany zbiór (o statusie „nieprzekazany”) i wykonujemy operację **Przekazanie zbioru**.

Pojawi się komunikat z przypomnieniem, że jest to operacja nieodwracalna.

Po wybraniu przycisku **Tak** w komunikacie wskazany zbiór centralny zostanie "przekazany".

Jednocześnie pojawi się komunikat z pytaniem, czy użytkownik chce podpisać przekazany zbiór centralny.

Uwaga! Szczegółowy opis podpisania zbioru centralnego znajduje się w dalszej części dokumentu: [4. Podpis elektroniczny zbioru centralnego](#).

Uwaga! Przekazanego zbioru nie można usunąć z aplikacji. Można natomiast wykonać drugą wersję zbioru i ją przekazać.

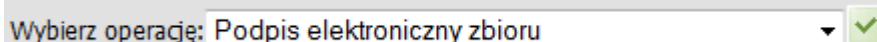
4. Podpis elektroniczny zbioru centralnego

Podpisywanie zbiorów centralnych odbywa się w procesie przekazywania zbiorów, po zakończeniu którego, pojawia się komunikat z pytaniem czy użytkownik chce podpisać przekazany zbiór centralny.

Jeżeli chcemy podpisać przekazany zbiór centralny wybieramy przycisk **Tak**.

Jeżeli nie zdecydujemy się na podpisanie zbioru centralnego w trakcie jego przekazywania, to podpisanie przekazanego zbioru możemy także wykonać z listy zbiorów centralnych, wybierając operację **Podpis elektroniczny zbioru**:

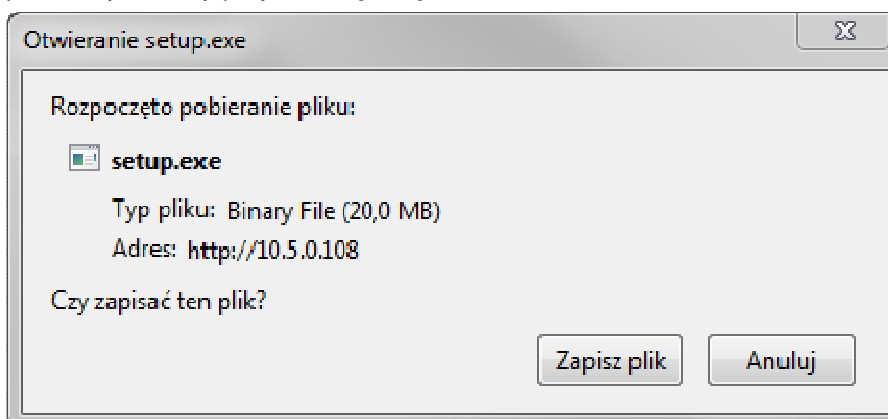
Uwaga! Podpisać można tylko przekazany zbiór centralny, który nie został wcześniej podpisany.

Jeżeli pierwszy raz w danej sesji chcemy podpisać zbiór centralny, to po wybraniu przycisku **Tak** lub operacji **Podpis elektroniczny zbioru** pojawi się okno "Sprawdzanie wersji JAVA".

Proszę czekać...

Jeśli ten tekst nie zmieni się automatycznie w ciągu 60 sekund, oznacza to, że Twoja przeglądarka nie obsługuje programów napisanych w języku Java. Pobierz program, który zainstaluje maszynę Java oraz pozostałe wymagane pliki. Po zainstalowaniu należy uruchomić komputer ponownie. Jeżeli instalowałeś już wymagane komponenty, a strona mimo to nie jest zamykana skontaktuj się z serwisem.

Jeśli powyższy tekst nie zmieni się automatycznie w ciągu 60 sekund, oznacza to, że przeglądarka użytkownika nie obsługuje programów napisanych w języku Java. Wówczas należy pobrać program, który zainstaluje maszynę Java oraz pozostałe wymagane pliki. W tym celu klikamy na link [program](#), i w oknie "Otwieranie setup.exe" wybieramy przycisk **Zapisz plik**.

Po zapisaniu pliku na dysku należy go uruchomić w celu instalacji środowiska Java.

Uwaga! Szczegółowy opis instalacji środowiska Java znajduje się w dalszej części dokumentu: [5. Instalacja oprogramowania JAVA](#).

Po zainstalowaniu środowiska Java należy ponownie uruchomić komputer.

Jeżeli wymagane komponenty zostały już zainstalowane, a strona mimo to nie jest zamykana należy skontaktować się z serwisem.

Jeżeli przeglądarka użytkownika obsługuje programy napisane w języku Java, to po 60 sekundach pojawi się informacja, że trwa sprawdzanie oraz aktualizacja komponentów, niezbędnych do wykonania podpisu.

Trwa sprawdzanie oraz aktualizacja komponentów niezbędnych do wykonania podpisu.

Po poprawnym sprawdzeniu oraz aktualizacji komponentów, niezbędnych do wykonania podpisu, otworzy się okno "Podpis zbioru", zawierające informacje o podpisywanym zbiorze oraz umożliwiające jego podgląd (przycisk **Podgląd zbioru**).

Uwaga! Jeżeli w danej sesji podpisujemy już kolejny zbiór centralny, to okno "Podpis zbioru" pojawi się zaraz po wybraniu w oknie "Podpis zbioru" przycisku "Tak" lub operacji "Podpis elektroniczny zbioru".

Aby wykonać podpis, należy wybrać przycisk **Podpisz** i w oknie "PIN do klucza" wprowadzić PIN, a następnie zaakceptować.

Po zaakceptowaniu danych nastąpi przesłanie danych na serwer i powrócimy do listy zbiorów centralnych.

Na liście zbiorów status podpisu zbioru wyświetlany jest w kolumnie **Podpis elektroniczny**:

brak - zbiór nie został podpisany.

niezweryfikowany - podpis pod zbiorem nie został zweryfikowany

niepoprawny - zbiór nie został podpisany przy użyciu ważnego certyfikatu kwalifikowanego.

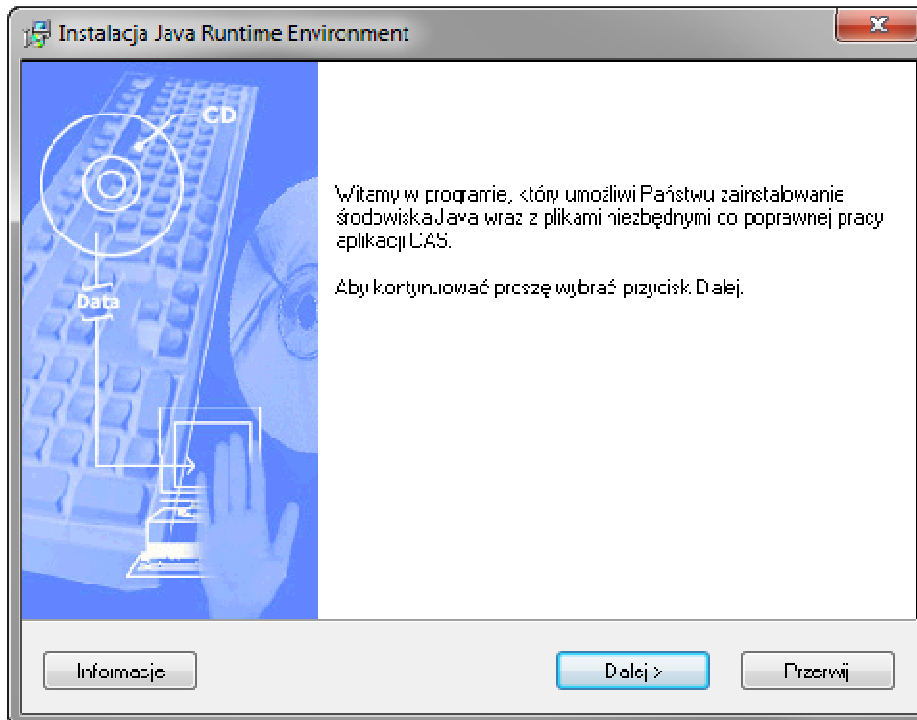
poprawny - zbiór został podpisany ważnym kwalifikowanym certyfikatem.

Uwaga! Do wykonania podpisu wymagane jest poprawne zainstalowanie urządzenia oraz karty z certyfikatem kwalifikowanym. W przypadku braku urządzenia lub karty z certyfikatem, po wybraniu przycisku „Podpisz” w oknie „Podpis zbioru” pojawi się komunikat, informujący o tym fakcie.

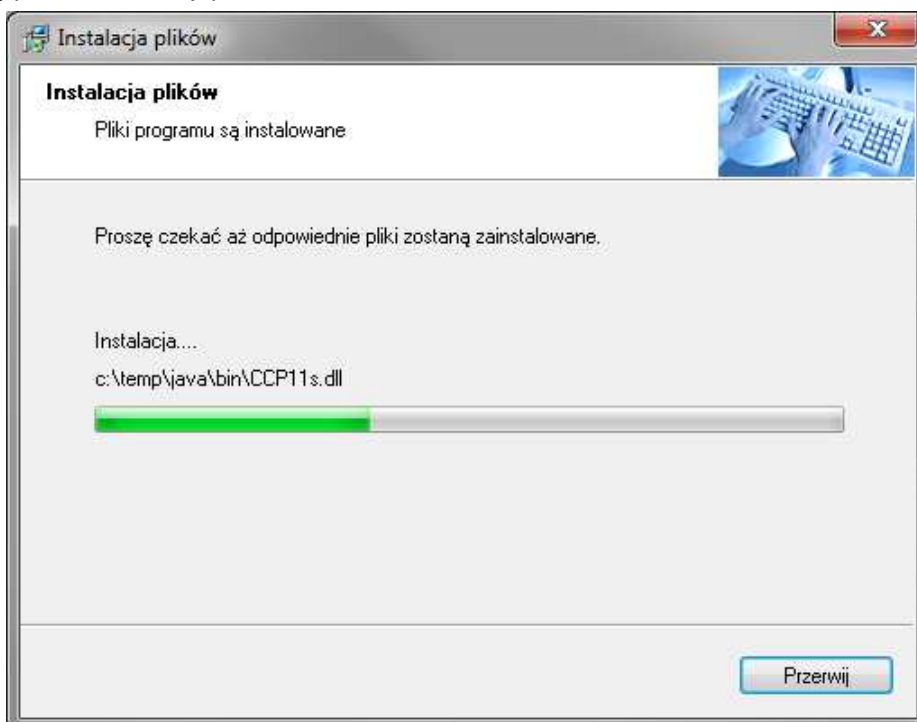

5. Instalacja oprogramowania JAVA

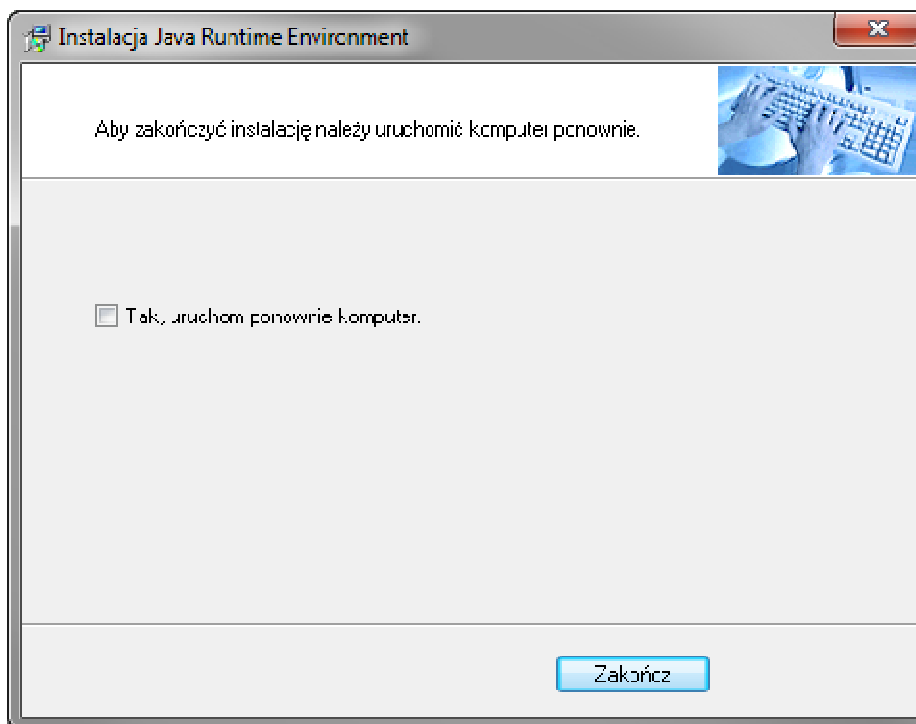
Do prawidłowego podpisywania zbiorów centralnych niezbędne jest zainstalowanie oprogramowania *Java*. Aby rozpocząć instalację oprogramowania *Java*, klikamy dwukrotnie na pobrany plik `setup_jar.exe`. Zostanie uruchomione okno "Otwórz plik", w którym wybieramy przycisk **Uruchom**. Otworzy się okno "Instalacja Java Runtime Environment", w którym wybieramy przycisk **Dalej>**.

Rozpocznie się proces instalacji plików.

Po zakończeniu instalacji plików pojawi się okno "Instalacja Java Runtime Environment", w którym zaznaczamy opcję **Tak, uruchom ponownie komputer** i wybieramy przycisk **Zakończ**.

Nastąpi ponowne uruchomienie komputera. Oprogramowanie *Java* zostanie poprawnie zainstalowane.